

Čtenářský životopis

Autor?

Přestože jsem velkou čtenářkou knih a má knižní historie je obsáhlá a spletitá, nikdy jsem se její historií přespříliš nezabývala. Jednoduše to pro mě nebylo relevantní téma, byly důležitější věci, na které jsem se musela zaměřit. Teď, když na to ale ten čas je, mohu s jistotou říci, že to bude zajímavá cesta i pro mě.

Neodvážuji se s přesností tvrdit, kde začal můj čtenářský život, která kniha byla tou první, tím počátkem pramene. Přece jen jsem byla maličká a nemůžete po dítěti chtít, aby si pamatovalo každou pohádku, která mu byla čtena. Určitě ale mohu říci, že pohádky Karla Jaromíra Erbena zde zaujímaly významné místo. Tvorba tohoto autora patří k české klasice a osobně si myslím, že patří k české kulturní vzdělanosti se v nich alespoň rámcově orientovat. Jenže číst tytéž pohádky pořád dokola není zábava, a to nejen pro děti, ale ani pro jejich rodiče, a tak si každý rodič časem začne vybírat. Většinou vybírá to, co si pamatuje on sám z dětství, nebo se mu líbilo, ale někdy také to, co on sám by si rád přečetl.

Protože většinou v naší rodině četla mamka, opravdu pravidelně a každý večer, stala se klasickou pohádkou mého dětství Dášeňka čili život štěněte od Karla Čapka. Byla to maminčina nejoblíbenější knížka, což vedlo nevyhnutelně k tomu, že byla pro mě a mého bratra opravdu častou ukolébavkou. Jenže tím repertoár maminčiných oblíbených pohádek skončil, a tak jsme velmi rychle byli vystaveni jinému druhu četby, a to především fantasy. Až tedy mamka uznala, že už to zvládneme, svižně jsme přešli na četbu Pána prstenů, který je pro mamku opravdu srdcovou knížkou.

Tatka je naopak úplně opačného rázu, čtení pohádek ho nebavilo, takže nám začal doopravdy číst až jako starším. V jeho případě to bylo spíše tak, že si sám chtěl něco přečíst, a tak nám to četl též. Takovým příkladem jsou například Staré pověsti české nebo Staré řecké báje a pověsti. Já osobně na to mám dobré vzpomínky, i když musím podotknout, že se mi s tou dobou spojila představa muže celého od krve, jak běží chodbou od mrtvých těl svých bližních, takže i díky tomu mě potom v budoucnosti nikdy nevadilo číst drastické příběhy se spoustou krve.

Konec čtení před spaním pro mě představuje Harry Potter. Mamka si ho chtěla strašně přečíst, a protože sama na to čas neměla, četla nám ho před spaním. Vždy bylo pravidlo, že nejdříve přečteme knížku a pak se teprve podíváme na film. Tohoto pravidla se držím dodnes. Je až překvapivé, jak rychle jsme ho přelouskali, až jsme nakonec na vydání posledních filmů museli čekat. Touto sérií ale čtení před spaním končí a já už jsem pomalu nastupovala do druhé třídy, kde už čtení začalo být mým každodenním chlebem.

Jak já jsem ho nenáviděla. Rodiče se se mnou často zlobili, že se nechci učit a trénovat čtení. Já jsem jim na to vždycky sebevědomě odpověděla, že mi to k ničemu nebude a nepotřebuji to. Vzpomínám na to s troškou trpkým úsměvem na rtech. Pak jsem se ale dostala přes počáteční fázi odporu a když jsem to zvládala, začala jsem toužit si přečíst něco sama. Tak jsem na Vánoce dostala svou první knížku.

Tak jako na počátku světa bylo světlo, tak u mě byla na počátku kniha Magyk od Angie Sage. Byla to fantasy knížka, kterou rodiče dostali na doporučení, co pro holčičku, která má ráda Harryho Pottera. Byla nová a byla bestseller, a tak skončila i u nás doma, kde má dodnes svou čestnou poličku spolu se svými dalšími mladšími sourozenci. Musím podotknout, že v té době jsem ještě neuměla tak rychle číst, ale protože příběhy opravdu miluji, rychle jsem se zlepšila a na minulost s odporem ke čtení jsem si ani nevzpomněla.

Zakrátko jsem byla ve třídě tou nejlepší čtenářkou a v průběhu času i největší knihomolkou třídy. Opravdu ale jen v tom nejlepší smyslu, nikdo se mi za to nikdy neposmíval ani mě kvůli tomu neshazoval.

Tak jak jsem začala ale rychle číst, tak se u mě vyskytl jeden problém. Autorka Angie Sage jednoduše nepsala natolik rychle, abych mohla mít pokračování hned k dispozici, a tak jsem musela začít objevovat i jiné autory. Začala jsem pomalu chodit s babičkou do knihovny a vypůjčovat si na její kartičku. Myslím, že je skoro zbytečné říkat, že zakrátko jsem měla i svou vlastní a se Knihovna Jiřího Mahena pro mě stala tajuplným novým světem.

Nepamatuji si všechno, ale jako dalším výrazným bodem je u mě objevení knihy Eragon od Christophera Paoliniho. Byl to nespíše znovu vánoční dárek. V té době už jsem pomalu zjistila, že pohádky pro děti mě dávno opustily a pomalu jsem se přeorientovala na fantasy pro starší. Tahle kniha pro mě byla objevením světa knih pro dospívající. V té době jsem ale měla přibližně jedenáct let, takže to, co četli moji kamarádi, bylo pro mě relevantní tři roky zpátky. Alespoň takto jsem to měla vždy se svou nejlepší kamarádkou.

Počátkem této série jsem se upnula na příběhy s draky, příšerami a ve většině případů i mužskými hrdiny. Pročetla a prozkoumala jsem opravdu mnoho knih na podobné téma. Skrze své zkoušení jsem mnohokrát šlápla vedle, kdy jsem například zkusila čtení už úplně pro dospělé s fantasy prvky, které mi vůbec nesesedělo. Láska a jiné jemnosti pro mě v té době postrádaly kouzlo. Stejně tak jsem zkusila několik sci-fi knih, často na doporučení od tatky. Zjistila jsem ale, že ani to není pro mě a dodnes jsem ještě nenašla sci-fi knihu, která by mě zaujala, jako mnoho jiných, které se odehrávaly spíše na planetě Zemi. Byla to doba zkoušení a objevování vlastního vkusu.

Tato doba patří k těm, kdy jsem byla opravdu velmi aktivní čtenářkou. Většinu volného času jsem strávila čtením a zvládla jsem tak dvě až tři knihy týdně. Často jsem i odmítala a vzpírala se návrhům svých kamarádů na hraní venku a raději si lehla na postel a schovala hlavu mezi stránky. Takhle to bylo asi dva roky, pak ale nastal zlom.

Asi kolem mých 13 let jsem začala být dospělejší a pomalu, polehoučku začala objevovat holčičí svět. Nebylo to jako u mých kamarádek. Zkoušení make-upu a kupování oblečení se mě úplně minulo. Nikdy jsem nebyla „zaláskovaná“, nikdy jsem jen tak nezačala s někým chodit, abych se s ním další den rozešla. U mě byla tato změna vidět jinde, a to v knihách. Propracovala jsem se k holčičí četbě.

Mojí prvotinou je asi Tygrovo prokletí od Colleen Houck. Byl to dárek k narozeninám od mojí babičky. Líbila se mi v obchodě obálka, a tak jsem si ji přála. No, dostala jsem něco pro mě naprosto nového. Do té doby jsem nepřišla do kontaktu s nějakou romantickou knížkou. Nesla stále ty prvky fantasy a napětí, které jsem tak často hledala u svých předchozích knih, ale přinesla ještě něco navíc. Pocit lásky a zamilovanosti a všechny problémy a pocity, které to též obnáší. To, co jsem já sama ještě nedokázala zažít, jsem skrze tuto knihu odkryla. Pak bylo samozřejmé, že ty lásky, které prožívaly mé kamarádky, pro mě byly směšné, protože já jsem žila skrze svoji hrdinku tak citelnou a hlubokou, že první lásky jí nesahaly ani po kotníky. Bylo to něco nového, neznámého, a tak jsem se začala zajímat i o tu lehkou romantickou četbu pro náctileté. S touto „zaláskovanou“ etapou je spojena i menší čtecí pauza, která se nesla ve znaku anime a seriálů.

Znovu jsem zkoumala a hledala, co by mi vyhovovalo. Vyzkoušela jsem jednoduchou zamilovanost i pravou červenou knihovnu. Zkusila vztahy s upíry a vlkodlaky i různými jinými příšerami. Všechno možné i nemožné jsem zakusila, a přitom zamilovaná sama nikdy nebyla. Zvláštní to svět.

Takto pomalu běžel čas, až jsem najednou byla zase o dva roky starší. To s sebou ale přineslo několik nepříjemností. Čím starší člověk je, tím méně času má. V mých tehdejších patnácti letech jsem sice zase tolik starostí neměla, ale přestup na gymnázium a hraní basketbalu si vybralo svoji daň a já měla stále méně volného času. Již nebylo mnoho dní, kdy bych mohla tři hodiny v kuse číst a nebylo nic přednostnějšího. Úkoly a tréninky najednou nenechávaly mnoho času nazmar. Četla jsem, to ano, ale počet knih se zmenšil a vyskytl se i další problém. Knihy, co mě dříve bavily, klasické fantasy a dívčí romány, se mi začaly zdát povrchními, jednoduchými. Všechny pokryté určitou šedí, takovou určitou jednoduše, která všem dalším z jejich řad brala barvu.

Zlom nastal až s objevem povinné četby. Čtení kánonu pro všechny maturanty znamená něco jiného, většinou hrůzu a děs. Pro mě to byl nový začátek. Objevila jsem zase pole, které jsem neznala. Každá knížka najednou byla jiná, a to mě zaujalo. Než bys řekl švec, měla jsem dvacet knih k maturitě za sebou a pokračovala dál. Ve druháku pak za mnou často chodili z maturitního ročníku, které knihy si vybrat k maturitě. Maličko úsměvné, nemyslíte?

Další velkou změnu potom přinesl Covid-19. Přestože dnes mohu s jistotou říci, že mi mnoho vzal a jeho neblahé následky nesu dodnes, přinesl s sebou i něco nového a to byl čas. Čas a možnost věnovat se čemu chci jen já sama. Já jsem ten čas využila k učení němčiny. Opravdu od rána do večera jsem místo online hodin vypracovávala německé učebnice a učila se tisíce a tisíce nových slov. Ptáte se, proč to zmiňuji zde? Odpověď je jednoduchá: velkou část mého učení zaujímala četba. Nejdříve jednodušší literatury a později i náročnější. Četla jsem minimálně tři hodiny denně a všechna slova, která jsem neznala, jsem si poznamenala do sešitu a následně se je učila. Byla to jedna z nejúčinnějších metod, kterou jsem kdy použila. Dodnes jsem na svoji slovní zásobu velmi pyšná, a i díky tomu jsem za pět měsíců postoupila z jazykové úrovně A2 na B2, na kterou jsem složila test a získala certifikát. Ten mi poté nahradil i maturitní zkoušku. Jeden z velkých úspěchů v mém životě.

Dnes je můj čtecí výběr všelijaký. Většinou stále pokračuji s německou a rakouskou literaturou, ale čas od času zkusím i něco v angličtině a samozřejmě i češtině. Většinou se ale jedná o knihy uznávané, nebo které mi byly doporučeny, a tak jsem se jich chytla. Zatím nevím, kam bude má cesta pokračovat, ale vím, že určitě ještě není u konce. Život je dlouhý a jeho cesty nepředvídatelné. Uvidíme, co bude dál. Už se na to těším.